

УДК 347.77

ПОЛЬСЬКА МОДЕЛЬ ОХОРОНИ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ В 1923–1939 РОКАХ

Віктор ІВАЩЕНКО,

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано правове регулювання сфери права промислової власності на території Східної Галичини в 1918–1938 рр. З'ясовано, що в указаний історичний період Східна Галичина входила до складу Польщі, а відтак на її території діяло польське законодавство. На основі нормативної бази та окремих теоретичних напрацювань показано низку законодавчих кроків польської влади в процесі формування власної системи охорони об'єктів промислової власності. З'ясовано, що законодавство Польщі у сфері промислової власності, на відміну від сусідніх країн, зокрема Чехословаччини, формувалося з мінімальним використанням попередніх правових традицій. Автором розкрито процес напрацювання законодавства з охорони винаходів, промислових зразків, торговельних марок Польщі, яке здійснювалося силами спеціальної комісії, до якої була залучена низка провідних учених-юристів. Установлено, що основним напрямом діяльності влади після відновлення польської державності було напрацювання якісно нового законодавства з промислової власності, зокрема адаптованого під міжнародні стандарти охорони, закріплені в Паризькій конвенції. Указаний процес закінчився в 1924 р. з ухваленням патентного закону. Автором наголошується на особливостях патентного закону, до якого були включені норми з адміністративного та кримінального законодавства. На основі нормативно-правової бази показано розвиток інституту засобів індивідуалізації. З'ясовано, що після прийняття нового законодавства було посилено відповідальність за порушення прав на винаходи, промислові зразки та засоби індивідуалізації, збільшено штрафні санкції й за окремі правопорушення передбачалася кримінальна відповідальність.

Ключові слова: Польща, Східна Галичина, законодавство, правові традиції, винаходи, промислові зразки, торгові марки, юридична відповідальність.

POLISH INDUSTRIAL PROTECTION MODEL IN THE EAST GALICIAN IN 1923–1939

Viktor IVASHCHENKO,

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Intellectual Property and Civil Law Disciplines
of Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

SUMMARY

The article analyzes the legal regulation of the sphere of industrial property rights in the territory of Eastern Galicia in 1918–1938. It was clarified that during this historical period, Eastern Galicia was part of Poland, and therefore, Polish legislation acted on its territory. On the basis of the normative base, and certain theoretical developments, a number of legislative steps by the Polish authorities in the process of forming their own system of protection of industrial property objects are shown. It has been found that Polish industrial property legislation, unlike neighboring countries, in particular Czechoslovakia, was formed with minimal use of previous legal traditions. The author discloses the process of working out of the legislation on the protection of inventions, industrial designs, trademarks of Poland, which was carried out by a special commission, which involved a number of leading lawyers. It was established that the main direction of the government's activity after the restoration of Polish statehood was the development of a qualitatively new industrial property law, in particular, adapted to international standards of protection, enshrined in the Paris Convention. This process ended in 1924 with the adoption of the patent law. The author emphasizes the peculiarities of the patent law to which the norms on administrative and criminal legislation were included. On the basis of the normative-legal framework, the development of the Institute of means of individualization is shown. It was established that after the adoption of the new legislation, responsibility for violating the rights to inventions, industrial designs and means of individualization was strengthened, penalties were increased and certain criminal offenses were foreseen.

Key words: Poland, Eastern Galicia, legislation, legal traditions, inventions, industrial designs, trademarks, legal liability.

Постановка проблеми. Актуальність теми дослідження пояснюється необхідністю вивчення та нагромадження історико-правового досвіду регулювання сфери промислової власності, представленої в Східній Галичині в 1923–1939 рр., з метою можливого його використання під час систематизації й удосконалення сучасної системи правового регулювання інтелектуальної власності в Україні.

Стан дослідження. Окреслена нами проблема перебувала у фокусі уваги як польських, так і окремих україн-

ських науковців, зокрема Г. Довгань, Ф. Золя, Л. Лакома та інших.

Мета й завдання статті – вивчення особливостей польської моделі правового регулювання сфери промислової власності, представленої в західноукраїнських землях у 1923–1939 рр.

Виклад основного матеріалу. Формування польського законодавства у сфері промислової власності розпочалося з відновленням Польщею незалежності в час, коли Східна Галичина ще не входила до складу Польщі. Першим кро-

ком стало створення власних патентних органів. 13 грудня 1918 р. Ю. Пілсудьким виданий декрет, що прогнозував створення при Міністерстві промисловості та торгівлі Патентного відомства, яке мало стати єдиною установою з видання охоронних документів на об'єкти промислової власності. Такий крок був характерним для новоствореної держави, оскільки ці країни, зокрема Українська держава, згодом УНР доби Директорії, розпочинали створення системи інтелектуальної власності з формування державних інституцій, у подальшому напрацьовуючи законодавство.

Створення власної нормативної бази розпочалося з 1919 р. Зокрема, 4 лютого 1919 р. видані 3 декрети: про патенти на винаходи, про охорону промислових конструкцій і моделей і про охорону товарних знаків [1]. Документи мали регулювати сферу промислової власності до напрацювання закону. Справедливо зауважити, що Польща з моменту відновлення державності не пішла шляхом продовження чинності австрійського чи російського законодавства, а одразу розпочала вироблення власного.

Новий закон Республіки Польщі «Про охорону винаходів, зразків та товарних знаків» ухвалений 05.02.1924 (далі – Патентний закон Польщі) [2]. Над проектом працювали Ф. Золль і С. Врублевський. Саме погляди Ф. Золя на сферу промислової власності відображені в законі. На думку Ф. Золя, поняття «промислова власність» є збірним, охоплює регулювання кількох правових інститутів, що належать до сфери кримінального, адміністративного та приватного права [3, с. 3–14].

Засідання секції Кодифікаційної комісії, де обговорювали й новий законопроект, відбувалися у Львові. Наприклад, у засіданні, що тривало з 15 до 24 лютого 1922 р., брали участь такі відомі львівські вчені, як професор А. Долінський, який очолював секцію, професор М. Аллерханд, професор Р. Лонгхампс де Бер'є, професор К. Стефко, професор Е. Тіллер, відомий адвокат Є. Траммер [4, с. 12].

Патентний закон Польщі – великий за обсягом документ, що складався з 4 частин і містив 162 статті. Кожна частина закону стосувалася правового регулювання окремого об'єкта промислової власності. Остання частина окреслювала повноваження й особливості діяльності Патентного відомства, а також регламентувала інститут патентних повірених. Аналізуючи польську модель регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності на західноукраїнських землях, звернемо увагу на особливості трактування польським законодавством об'єктів охорони. Польське законодавство не подавало чіткого визначення винаходів, більшість норм стосувалася саме порядку отримання, а також обігу патенту. Закон не передбачав визначення об'єктів винаходу, водночас докладно аналізував зміст статей розділу 1. Під терміном «патент», очевидно, розуміли не тільки охоронний документ, а й технічне рішення [2]. Умови патентоспроможності також прописані недостатньо чітко. Єдиною чіткою вимогою стала новизна винаходу (ст. 3). У цій статті можемо простежити наявність критерію промислової придатності. Саме останній слугує показником якості виконаного завдання та можливостей її промислового відтворення. Варто зазначити, що в Патентному законі Польщі, який з'явився в 1924 р., відсутній брак критерію патентоспроможності, особливо це стосувалося критерію неочевидності, який уже на той час фігурував у винахідницькому праві. Новизну винаходу перевіряли за публікаціями й за моніторингом фактів використання. На новизну не впливала презентація винаходу на промислових виставках. Неможливим було видання патенту за наявності схожих запатентованих пропозицій (ст. 4). Також, згідно зі ст. 5, не підлягали патентуванню наукові теорії, винаходи, що суперечили чинному законодавству і традиціям, продукти, ліки й вироби, отримані хімічним способом, однак

допускали патентування способів виробництва цих об'єктів. Схожа позиція закладена й у патентному законодавстві СРСР. Польща, як і СРСР, відчувала певний тиск промислово розвинутих держав. Відсутність у законодавстві критерію неочевидності давала змогу патентувати пропозиції, що були справді корисні для промисловості та які не були запатентовані.

У польському законодавстві загальний термін дії патентних прав становив 15 років (ст. ст. 1, 8), цей термін продовжував діяти стосовно додаткового патенту в разі скасування основного. А. Понікло та Я. Гувовський, автори коментарю до розпорядження президента Польщі від 22.03.1928 про охорону винаходів, зразків і товарних знаків, зазначали, що не обов'язково вимагати високого рівня творчості від заявника винаходу [3, с. 40]. Такий підхід невинуватий, оскільки за своєю сутністю винахід є тим рушієм технічного прогресу, новизна якого повинна бути абсолютною, а творчий складник має перевершувати досягнутий рівень техніки або ж хоча б доповнювати його. Лише за таких умов сфера винахідництва слугуватиме каталізатором промислового розвитку.

У документі передбачено наявність права пріоритету, відлік якого розпочинали з моменту подання заявки (ст. 10). У законодавстві описано можливості анулювання патенту або експропріації на користь держави в разі необхідності (ст. ст. 11–13). Права на отримання патенту мали винахідник і правонаступники. Право на отримання патенту на винахід, створений під час роботи на підприємстві, мав винахідник, за умови якщо інше не обумовлене в трудовому договорі. Роботодавець міг використовувати винахід на підставі ліцензії (ст. 15). Право на патент поставало предметом правочинів, ліцензійних договорів і підлягало передавню в спадщину. Відомості про названі дії фіксували в реєстрі Патентного відомства (ст. ст. 18, 17).

На особливу увагу заслуговують норми, що стосувалися захисту прав патентовласника. Санкції за різні порушення прав патентовласника передбачено власне в законі. Вони не були поділені на адміністративні та кримінальні. Умовно можна виокремити кілька процедур захисту прав. Одна з таких процедур – адміністративна: будь-яка особа, яка вважала, що її права порушені, могла подати до Патентного відомства скаргу про анулювання патенту або визнання його недійсним. Підставою для цього слугувало порушення патентної чистоти винаходу (ст. 27). У ст. 28 зазначено, що в окремих випадках в інтересах суспільства Генеральна прокуратура Польщі за власною ініціативою або на прохання міністерства подає скаргу чи долучається до наявної скарги. Зазвичай захист порушених прав відбувався за умови наявності ініціативи патентовласника.

Інший порядок захисту – цивільний, який передбачений у ст. ст. 23–26. За захистом своїх прав особа могла звернутися до суду з позовом про припинення правопорушення, компенсацію збитків за протиправне збагачення, протиправні дії, виплату неправомірно отриманого доходу за останні три роки, відшкодування будь-якої шкоди, зокрема моральної. Особа могла нести кримінальну відповідальність. За умисні, протиправні дії, особливо стосовно іноземних патентовласників, призначали покарання у вигляді штрафу в розмірі до 50 тис. злотих або арешт на термін до 6 місяців. Кримінальне переслідування відбувалося поряд із цивільним. Право вимагати кримінальне переслідування належало правовласнику, інтереси якого були порушені.

Порядок отримання патенту на винаходи регулював розділ 5. Новацією стала можливість подавати заявку не тільки на один винахід, а й на кілька відразу, якщо вони об'єднані спільним винахідницьким задумом. Пріоритет відраховували від дня подання заявки.

Законодавець допускав можливість зміни матеріалів заявки й уточнення креслень, однак пріоритет відраховували з моменту повідомлення про зміни (ст. 32). Варто зазначити, що в основі польського патентного законодавства лежала явочна система експертизи. Згідно зі ст. 33, винахід автоматично вважали новим, лише в разі очевидної її відсутності заявник отримував відмову. Явочна система спрощувала процедуру патентування, пришвидшуючи час розгляду заявки, здешевлювала такий процес. Водночас відсутність системи перевірки знижувала патентну чистоту винаходів, розширювала можливості для надуживань, патентування ненових пропозицій. Недоліком такої системи експертизи було несумлінне використання патентів у конкурентній боротьбі.

У період чинності польського патентного закону точилися дебати між прихильниками явочної системи експертизи й тими, хто її заперечував. Один із авторів закону професор Ф. Золль наголошував на доцільності саме явочної системи експертизи, звертаючи увагу на її простоту й дешевизну.

З огляду на необхідність пришвидшеного індустріального розвитку, у законодавстві були передбачені певні обмеження патентних прав. Закон містив термін «експропріація патенту», що означав повне або часткове відчуження прав на користь держави за рішенням уряду й належної компенсації (ст. 53). У документі регламентовано окремі процесуальні норми, зокрема щодо підсудності справ (ст. ст. 61–63). Фактично норми закону, що стосувалися винахідництва, були достатньо передовими та сформованими в дусі європейського права.

Як зазначено вище, закон містив норми, що регулювали порядок використання й охорони товарних знаків. Закон охороняв результати промислового дизайну. У документі не подано визначення термінів «промисловий дизайн» або «промисловий зразок», однак польське законодавство застосовувало поняття реєстраційного візерунку, а також корисної моделі. Реєстраційним візерунком назване нове виконання в певній формі об'єкта, із залученням зміни в розфарбуванні та зміні елементів зовнішнього вигляду. Таке визначення достатньо віддалено нагадує дефініцію промислового зразка в сучасному розумінні. У польській моделі законодавства корисна модель потрактована як конструктивне вдосконалення для покращення корисності, що тяжіє до естетичних цілей (ст. 79). Специфічною рисою польського законодавства була можливість осіб подати заявку на винахід. Особа могла відмовитися від патенту й охороняти пропозицію як корисну модель (ст. 80). Законом регламентована умова реєстрації лише нових моделей. Забороняли реєстрацію тих пропозицій, що суперечили чинному законодавству та загальносупільним принципам (ст. 80). Реєстрацію промислового дизайну виконувало Патентне відомство, загальний термін охорони становив 10 років (ст. 79). Відповідно до ст. ст. 90–91, механізми захисту застосовували за аналогією до винаходів. Аналізуючи реєстраційну процедуру, передбачену законом, можемо наголосити на її простоті. Для промислового дизайну, як і для винаходів, використовували явочну процедуру. Зміст заявки для реєстрації корисної моделі та промислового малюнка були різні. Крім стандартних указівок щодо імені, прізвища заявника, заявка на корисну модель повинна була обов'язково містити формулу корисної моделі, натомість для промислового малюнка вимагали його 2 примірники (ст. 93). Це пояснювали тим, що корисна модель містила не лише зовнішню форму, а й певні конструкторські рішення.

Частина 3 Закону 1924 р. регулювала відносини, пов'язані з виникненням прав на торговельну марку. На відміну від сучасного законодавства України, законодавство Польщі, чинне на території Східної Галичини, не містило визначення товарного знака. Згідно зі ст. 107, виняткове право

обирати символ товару належить власникові підприємства, яке виробляє продукцію. З огляду на це, основною функцією, яку виконував товарний знак, була функція індивідуалізації товару.

Термін дії реєстрації товарного знака становив 10 років. Товарний знак ідентифікував товар, а не юридичну особу, проте передання його у власність іншої особи допускали тільки з повним майновим комплексом підприємства (ст. 118). Відомості про перехід прав фіксували в реєстрі. Зауважимо, що такий порядок обігу прав на торговельну марку був характерний і для інших моделей законодавства, що діяли на території України, зокрема австрійського, а згодом – радянського. Положення щодо захисту прав на торговельну марку представлені в ст. ст. 121–124. Порушенням називали будь-яке незаконне використання зареєстрованого товарного знака в діловій документації, рекламі, незаконне використання в товарному знаку іншої компанії тощо (ст. 121). Незалежно від наявності умислу, за порушення особа мала компенсувати матеріальні й моральні збитки. На основі добровільного договору або рішення суду була передбачена кримінальна відповідальність. Одна з особливостей – фіксація граничної суми компенсації, що могла вимагати особа, права якої порушили. Її розмір становив 10 тис. злотих (ст. 23). Крім компенсації за умисне порушення прав на торговельну марку, був передбачений штраф у розмірі до 50 тис. злотих або арешт до 6 місяців. Фактично сума штрафу, що стягували на користь держави, могла перевищувати розмір компенсації особі, права якої порушено (ст. 122).

Існував також адміністративний порядок захисту порушених прав. Згідно зі ст. 124, будь-яка особа могла вимагати в Патентному відомстві скасування державної реєстрації в разі суперечності вимогам, що передбачені ст. ст. 107 і 110. Скаргу можна було подати й до Генеральної прокуратури Польщі. Причинами для скасування реєстрації слугували різні фактори, зокрема й подібність до вже відомих товарних знаків.

Прикладом застосування механізму припинення реєстрації є скарга компанії «Karmel» (Варшава), подана до відділу спірних справ 24 квітня 1928 р., про анулювання реєстрації товарного знака фірми «Henryk Bloch» (Дрогобич) для позначення вин. Свою позицію представники компанії аргументували подібністю з давно відомим на польських землях товарним знаком фірми «Richon», що експортує палестинські вина. На основі думки фахівців про загальновідомість знака й можливість уведення в оману споживачів відділ спірних справ задовольнив скаргу, застосовуючи ст. 110 п. 3 закону. Подана апеляція фірмою «Henryk Bloch» до Апеляційного відділу Патентного відомства теж не була результативною, оскільки Апеляційний відділ застосував процедуру консультативного опитування, звернувшись до торговельно-промислових палат у Варшаві, Лодзі, Кракові, Львові, Вільні, Любліні та Соснівці, де підтвердили можливість уведення в оману споживачів у зв'язку з подібністю знака до позначення вин фірми «Karmel». З огляду на це, апеляцію відхилили. Остаточне рішення ухвалив Вищий адміністративний суд, до якого компанія «Henryk Bloch» подала скаргу. У процесі розгляду скарги з'ясовано, що компанія «Karmel» зареєстрована більше ніж на півтора місяці пізніше від дати подання заявки на реєстрацію знака фірмою «Henryk Bloch». Заявка датована 3 березня 1925 р., знак зареєстрували 12 лютого 1927 р. У своєму висновку Вищий адміністративний суд наголосив, що дійсність реєстрації товарного знака не може бути скасована з тієї лише причини, що в період між поданням заявки та реєстрацією інше підприємство розпочало фактичне використання аналогічного знака. Також у процесі судового розгляду доведено «Henryk Bloch» відсутність подібності знаків,

оскільки їх істотні елементи відрізнялися. У рішенні Вишого адміністративного суду зазначено, що асоціація в споживачів товару з певною країною, а не з конкретним виробником – недостатня підстава для анулювання реєстрації подібного знака, згідно зі ст. 110 п. 3 Закону (ст. 177 абз. 1 с Розпорядження) [5, с. 112–113]. Законодавство з промислової власності Польщі було досить ефективним, у період свого існування воно слугувало належним регулятором відносин. Водночас окремі норми щодо регулювання відносин потребували вдосконалення. Цей закон проіснував у такій редакції до 1928 р., але вже 26 квітня 1928 р. на його зміну видало розпорядження президента Республіки Польща «Про охорону винаходів, зразків та товарних знаків» (далі – розпорядження). За тогочасною конституцією, Польща була президентською республікою, з огляду на це розпорядження президента республіки за юридичною силою були рівнозначні нормативному актові. Розпорядження не внесло змін до регулювання відносин у сфері промислової власності. Переважна кількість змін стосувалася усунення перепокликань щодо охорони промислових зразків і товарних знаків на розділ із винаходами. Завдяки зазначеним змінам і доповненням, зміст розпорядження був розширений. Зміни стосувалися здебільшого розпорядження правами на об'єкти промислової власності, зокрема на винаходи. У документі регламентований обов'язок патентовласника почати використовувати винахід або після закінчення 3 років надати ліцензію на його застосування. Також описаний порядок видання примусової ліцензії зацікавленій особі. Рішення щодо видання останньої ухвалювало Патентне відомство.

Щодо захисту прав промислової власності зміни стосувалися насамперед санкцій за порушення права промислової власності. Крім основних санкцій, які передбачали припинення правопорушення, компенсації збитків тощо, у розпорядженні 1928 р. збільшено розмір штрафів за порушення прав на об'єкти промислової власності. Згідно зі ст. 27 розпорядження 1928 р., розмір штрафу зріс до 75 тис. злотих, частина санкції щодо арешту залишилася незмінною і становила арешт терміном до 6 місяців [6, с. 9].

Варто зауважити, що після ухвалення Патентного закону 1924 р., а згодом і розпорядження 1928 р. свої позиції зміцнило Патентне відомство Польщі. До основних його функцій (ст. ст. 2, 80, 108) належало патентування й реєстрація винаходів промислових зразків і товарних знаків [2]. Крім президії, відділів заяв, спірних справ та апеляцій, запровадили ще відділ контролю за використанням винаходів (ст. 54 розпорядження).

Після появи закону Патентне відомство провело першу реєстрацію товарного знака 11 квітня 1924 р., а 24 квітня 1924 р. видало перший патент [7]. За період із 24.04.1924 до 29.11.1924 видано 1 117 патентів, із них – 163 документи отримали громадяни Польщі, 36 осіб із яких – жителі західноукраїнських земель.

Серед львівських винахідників варто назвати Ігнатія Мощицького (із 1926 р. до 1939 р. – президент Республіки Польща), Мар'яна Бендла, Леона Саковича, Вітольда Хилевського, Людвіга Ебермана [5, с. 109–110; 8].

Висновки. Законодавство з промислової власності Польщі було виваженим і належним чином опрацьованим.

Після оновлення законодавства в 1924 р. винаходи, промислові зразки, товарні знаки знайшли своє правове регулювання на рівні єдиного нормативного акта. Такий підхід сприяв виробленню єдиної системи охорони промислової власності.

Польське законодавство містило недостатню кількість критеріїв патентоспроможності винаходів. Як і в радянському законодавстві, домінували критерії корисності, промислової придатності й новизни (останню перевіряли за публікаціями). На наш погляд, поєднання зазначених елементів у законодавстві та відсутність критерію неочевидності (винахідницький рівень) негативно впливали на патентну чистоту винаходів.

Список використаної літератури:

1. Історія промислової власності [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.pi.gov.pl/parp/chapter_96055.asp?soid=2408004E1C9C41B08AD0A35DEAEA2B09.
2. Ustawa z d. 5 lutego 1924 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych // Wiadomości Urzędu Patentowego. – 1924. – R. 1, zes. 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.prawo.pl/dz-u-akt/-/dokument/Dz.U.1924.31.306/16876171/137454>.
3. Polskie prawo patentowe. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych. Komentarz z przedmową i wstępem prof. D-ra Fryderyka Zolla. – Opracowali: Dr. Adam Ponikło, Jan Gutowski. – Warszawa : Skład Główny Gebethner i Wolff, 1935. – 395 s. – С. 3–14.
4. Łakomy L. Znaczenie wynalazczości dla kultury, dobrobutu i obrony państwa / Łakomy L. – Katowice : Drukarnia “Nakładowa”, 1932. – 30 s. – С. 12.
5. Довгань Г.В. Становлення та розвиток законодавства України про інтелектуальну власність (історико-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01. / Г.В. Довгань. – Львів, 2008. – 222 с. – С. 112–113.
6. Thon A. Z zagadnień ochrony prawa z rejestracji znaku towarowego / A. Thon. – Warszawa : Skład Główny: Dom Książki Polskiej, 1934. – 21 s.
7. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.uprp.pl/Polski.
8. Wiadomości Urzędu Patentowego. – 1924. – R. 1, zes. 1–8. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://grab.uprp.pl/sites/Wydawnictwa/WydawnictwaArchiwum/WydawnictwaArchiwum/WUP02_1929.pdf.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Івашенко Віктор Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Ivashchenko Viktor Anatoliyovich – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Intellectual Property and Civil Law Disciplines of Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy;

vikvator777@gmail.com